

Nr 420

Av herr Pettersson, Harald, m. fl., *angående utformningen av en allmän hälsokontroll.*

(Lika lydande med motion nr 508 i Andra kammaren)

Förslag om genomförande av allmän hälsokontroll har under de senaste åren vid åtskilliga tillfällen lagts fram. Vissa resultat har nåtts.

Den allmänna skärmbildsundersökningen fyller en stor uppgift i hälsovårdens tjänst. Tbc-fall har på detta sätt kunnat spåras på ett tidigt stadium och i tid komma under behandling. Den framgång man nått på detta område manar till utvidgad verksamhet inom hälsokontrollen.

Strävandena till tidigt uppdagande samt tidig diagnostik är burna av både humanitära och ekonomiska motiv. Den humanitära aspekten — att rädda liv och hälsa — måste givetvis sättas främst, men i stort sett råder samstämmighet med de ekonomiska motiven. Tidigt insatt vård blir nämligen både billigare och effektivare än sent insatt. De förhärjande sjukdomar som tidigare varit av stor omfattning, t. ex. den ovan nämnda tbc, har kunnat trängas tillbaka tack vare såväl medicinska framsteg som en allmän förbättring av kost- och hygienförhållanden. Andra sjukdomar, s. k. kultursjukdomar, har emellertid ökat, t. ex. cancer samt hjärt- och kärlsjukdomarna. Ökningen av de sistnämnda sjukdomarna talar för att man borde satsa på ett tidigt uppdagande av andra sjukdomar än dem man tidigare inriktat sig på.

Kontrollen av den kroppsliga hälsan är relativt långt utbyggd beträffande yngre åldersgrupper genom barnvården, skolhälsovården samt beträffande den manliga ungdomen i samband med värnpliktstjänstgöringen. Brister finns även här, i synnerhet i stadiet mellan barnvården och skolan, vilka problem behandlas i en annan motion till årets riksdag.

Någon allmän, hela folket omfattande hälsokontroll är inte beslutad eller praktiskt förberedd. Däremot pågår i Värmland en hälsokontroll som beslutades av 1962 års riksdag. Den kommer vad fältarbetet beträffar att i huvudsak bli avslutad under innevarande budgetår.

I statsverkspropositionen föreslås en nedprutning av det anslag som medicinalstyrelsen föreslår för efterarbete i form av återstående provtagningar, erforderliga efterundersökningar och bearbetningar av undersökningsmaterialet. Eftersom det material och de erfarenheter, som man fått fram i värmlandsundersökningen, är så grundläggande för vår framtida allmän-

na hälsokontroll, är det av utomordentlig vikt att det ges möjligheter till en verklig genomarbetning av materialet och erfarenheterna. Medicinalstyrelsens beräkningar av kostnaderna för detta förefaller rimlig, och vi föreslår därför att en uppräknig sker till 750 000 kronor i enlighet med medicinalstyrelsens förslag.

Den minskning av kostnaderna för allmän hälsokontroll som föreslås av Kungl. Maj:t uppgår till 1 230 000 kr. Detta innebär att man sedan värmlandsundersökningen har genomförts kommer att ha ett stopp i utbyggnaden av den allmänna hälsokontrollen. Erfarenheterna från värmlandsundersökningarna visar att man bör satsa på ytterligare sådana undersökningar i andra delar av landet.

Dessutom bör man gå in på en ny form av försöksverksamhet i syfte att effektivare uppspåra de ökande sjukdomarna. För uppspårandet av dessa bör man genomföra en s. k. riktad hälsokontroll. En koncentration till undersökning av vissa grupper, vissa åldrar o. s. v. är då nödvändig. Man bör då rikta in sig på hjärt- och kärlsjukdomar samt kancersjukdomar.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs,

att erfarenheterna från försöksverksamheten med allmän hälsokontroll i Värmland lägges till grund för den framtida utformningen av den obligatoriska hälsokontrollen;

att riksdagen till *Allmän hälsokontroll* för budgetåret 1965/66 anvisar ett förslagsanslag av 1 480 000 kronor; samt

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om skyndsamt utredning och förslag om genomförande av försöksverksamhet med riktad hälsokontroll med speciell inriktning på hjärt- och kärlsjukdomar samt kancersjukdomar.

Stockholm den 27 januari 1965

Harald Pettersson

Eric Carlsson

Sven Nyman

Gunnar Pettersson

Elvy Olsson

Axel Kristiansson